

15. august 2025

UKA 2025/57

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut Inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaalillutik suliffissarsiortut, tulluarsaqatigiinni 1-imut inissinneqarsimasut taamatullu suleriaannaasut, suliffissarsiortut ikiorsiissutininik pisinnaassanatik, suliffissarsiortup suliffik ilinniarsimanngitsunit suliffigineqarsinnaasoq itigartitsissutigippagu.
(Inatsisartunut ilaasortaq Bo Martinsen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Iluaqutaanngilaq, maani inoqassappat, inuiaqatigiinnut pilliuteqaqataajumanngitsunik, tamannalu iliuuseqarfigisariaqarparput.

Partiitut kalaallit tamaasa, ullut tamaasa makillutik suliariorlutillu atuariatortartut ataqquilluinnarpagut. Assiganillu ataqquilluinnarpagut inuit tamaasa, napparsimanertik, innarluuteqarnertik, utoqqalinertik assigisaallu peqqutigalugit pilliuteqarnissaminut periarfissaqanngitsut. Taakku pitsaanerpaamik inuuneqarnissaannut ikiorneqassapput.

Demokraatini isumaqarpugut, maannakkut malittarisassaasut sakkukippallaartut. Ajoraluartumimmi suli imaammat, ilinniarsimanngitsutut sapaatip akunneranut 40 tiimit sulinermi aammalu suliffissarsiortutut ikiorsiissutit assigiinngissutaat annikippallaartoq. Taamaattumik inuit ilaat qiviimiataaginnarlutik ikiorsiissutininik tigooraanissaminut ussarnartorsinnaasarput. Tamanna akuersaassanngilarput.

Ersarissunik malittarisassiortariaqarpugut, innuttaasutut aatsaat suliffissarsiortutut ikiorsiissutininik pisoqarsinnaasoq, ilinniarsimanngitsutut suliffissanik soqanngippat. Ullumikkut ajoraluartumik imaappoq, takusaratsigu, suliffeqarfiit allatut ajornartumik nunanit allanit appassisumik akissaateqartitsisunit ilinniarsimanngitsunik aggettitsisariaqartartut. Soorlu assersuutigalugu aalisakkerivinni imaluunniit unnuisarfinni- aamma neriniartarfinni sulisussanik. Tamanna imminut assortornerujussuuvoq, tassami maani nunatsinni suliffissarsiortoqaratta, tulluarsaqatigiinni 1-imi inissisimasunik suleriaannartullu nalilerneqartunik.

Nunarput tamaat isigigaanni, april 2025-imi suliffissarsiortut 1.962-it nalunaarsorneqarsimapput, tassalu 2024-imi qaammat taanna nalunaarsorneqartunit qaffariaataallutik. Taakkunannga 85 procent (inuit 1.670-

it) tulluarsaqatigiinni 1-imi inissisimapput suleriaannaasussaagalarlutillu¹. Ilumoorsinnaanngilaq, taakku inuit suliffissarsiortutut ikiorsiissutininik pisarsinnaanerit, assignanik suliffissat isigigaanni, nunanit allanit appassissumik akissaateqartitsisunit ilinniarsimanngitsunik allatut ajornartumik aggerititsisariaqartartut.

Arlaanni ajortoqarpoq, pingaartuuvorlu, inatsisiliornikkut malittarisassiornikkullu tamanna aaqqissallugu imaasillugu, suliffissarsiortutut ikiorsiissutininik tigusartagaqarnissaq ajornarluinnartilerlugu, suleriaannartut nalunaarsorneqarsimagaaanni aammalu ilinniarsimanngitsutut suliffissaqartillugu. Suliffissarsiortutut ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 6 tunngavigalugu² allassimammat, suliffissarsiortutut ikiorsiissutininik pisartut sukkulluuniit suliartoqquneqarnissamut piareesimasussaapput pisussaaffeqarlutillu suliffissamik innersuunneqartumik tigusinissamik.

Ajornartorsiulli unaavoq, kinguneqartitsisarnerup sanngiippallaarnera. Imaammammi, suliffissarsiortoq, suliffissamik innersuunneqartumik tigusinissamut itigartitsisoq, ikiorsiissutisinnaanerminiit killilersuiffigisaalertarpoq sapaatip akunnerini 4-ani. Piffissami tassani suliffissarsiortutut ikiorsiissutit affaannanngortinneqassapput. Taamatut siunnersuuteqarnikkut kissaatigaara qulakkeerusukkaku, suliffissamik innersuunneqartumik tigusinissamut itigartitsineq kinguneqartassasoq, suliffissarsiortutut ikiorsiissutit unitsinnerinik.

Kikkulluuniit innuttaasut sulisinnaasut angerlarsimaannarnissaminut suliffissarsiortutullu ikiorsiissutininik pisartagaqarnissaat akuerineqassanngilaq. Inuit suleriaannaat inuiaqatigiinnut pinngitsooratik pilliuteqaqataassapput.

Taamatut oqaaseqarlunga tusarnissaa qilanaaraara, Naalakkersuisut aammalu partiit sinnerisa siunnersuutinnut qanoq isumaqarnersut amerlanerussuteqartunillu taparserneqarnissaa neriutitigalugu.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

§-37 apeqqummut normu 038-2021 akissutitut missaliorneqarsimavoq, pisortat aningaasaataanit sipaakkat katillugit kingunerat aamma pisortat isertitaqarnerunissaat, inuk isumaginninnikkut ikiorsiissutiniit (tassani pineqarluni suliffissarsiortutut ikiorsiissutit) suliffeqalernerani inummut ataatsimut ukiumut 130.000 koruunit aamma 180.000 koruunit akornanni amerlatigisartut³. Taamaattumik qanorluunniit siunnersuutiga inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut pitsanngorsaataassaaq.

Siunnersuummut atasumik inatsisiliornermut aningaasartuuteqassaaq. Taakku atorfilittap ukiumut akissarsiai 500.000 koruunit qaangissanngikkai naatsorsuutigineqarpoq.

¹ Suliffissarsiortutut nalunaarsorneqarsimasut april 2025 - Grønlands Statistik

(<https://stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=202507&sc=AR&subthemecode=REGISTREREDE%20ARBEJDSS%C3%98GENDE%20I%20APRIL%202025&colcode=R>)

² Suliffissarsiortutut ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut Inatsisaat

³ § 37-apeqqummut akissut normu 038-2021

Namminersortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Maannakkutut inissisimatillugu inuussutissarsiortut nunanit appassissumik akissaateqartitsisunit sulisussanik aggertitsinerminnut aningaasartuuteqartarput. Taakku aningaasartuutit annikillissapput, taakku suliffiit nunaqavissunit inuttalernerqartuuppata.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffisornikkullu kingunerisassai

Taakku inuit, akissarsiatigut isertitallit suliffissarsiortutut ikiorsiissutininik isertitsinatik qanorluunniit isertitamikkut qaffasinnernik isertitaqalissapput.